

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UKA 2022/77.1

9.11.2022

Asii Chemnitz Narup

Namminersorlutik suliffeqarfiutillit immiaaqqanik, viinninik imigassallu kimittuunik eqqussisinnaangornissaat anguniarlugu Nioqqutissanik eqqussuineq annissuinerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 18, 30. oktober 1992-imeersumut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuuteqarnissaanik peqquneqassasut inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit)

Oqaaseqaat.

Inatsiartunut ilaasortap Jens-Frederik Nielsenip siunnersuutaa Inuit Ataqatigiinnit ima paasivarput: innuttaasut 18-leereersimasut immiaaqqanik, viinninillu aalakoornartortalinnik aamma imigassanik kimittuunik, namminneq atugassaminnik, Nunatsinnut eqqussuisalersinnaanissaaat periarfissaalissasoq. Inatsit nalunaarutillu ullumikkut atuuttut tamatumingalu inerteqquteqartitsisut allanngortinneqarnerisigut.

Inuit Ataqatigiinnit nalunaarutigereersinnaavarpput siunnersuut tunngaviatigut akuersaarnartuutikkatsigu, sikorniinnarluta pinnata piumasaqaatitalimilli. Taakkulu uterfigalugit itisilerumaarpakka.

1979-mi Namminersornerulerattali imigassamik aalakoornartortalinnik tuniniaasinnaanermut saassaalliisinnaanermullu inatsit tassaagunavippoq Inatsisartutigoortumik allanngortinneqakulanerpaat ilaat. Inuiaqatigiittut

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

imigassamik atuinitta amerlasuunillu pinngitsuuisinnaajunnaartoqartarnerata kingunipilui illua tungaanut saatsinnissaat siunertaajuartarsimalluni.

Ukiuni qaangiuttuni ilaatigut makku inatsisikkut allanngorartinneqartarsimaput: imigassamik pisisinnaanermut killilersuinerit, pisiniarfinni imerniartarfinnilu ammasarfinnik sivikinnerpaaffimmiitsinerit, qaffasissumik akeqartitsinerit, akitsuusiisarnerit.

Assersuutitut taaneqarsinnaasut ilagaat..

Inatsip matumani allanngortinneqarnissaanik siunnersuutigineqartup imagassaq aalakoornartortalik pillugu politikkimik ilusilersuisarnerni annerusumik eqqartorneqartarsimanngilaq. Innuttaasut ataasiakkaat namminneq eqqussuisinnaatitaannginnissaat pissusissamisoortut isigineqaannarsimanerpa?

Maannalu periarfissaalernissaanik Inatsisartunut ilaasortat Naalakkersuisullu isummertussanngorpugut.

Inuit Ataqatigiit periarfissamik tamatumingga ammaassinissaq tunngaviatigut akuersaarparput.

Maluginiarparpullu Naalakkersuisut akissuteqaatiminni siunnersuut inussiarnersumik ilassigaat. Taamaammat Naalakkersuisut suleriaqqinnissaannut piumasaqaatit makku isiginiaqqissaassagaat kissaateqarfgissavagut :

- Innuttaasut ataasiakkaat namminneq atugassaminnik taamaallaat eqqussuisinnaatitaanissaat erseqqilluinnartuussasoq,
- Imigassanut aalakoornartortalinnut pisiniarfinni akitiginneqartunit akikinnerussanngitsut,

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

- imigassartornerulernermik kinguneganninnissaa
nakkutigeqqissaarneqassasoq,

- eqqussuinermi akitsuuteqartitsinissaq, soorlu ullumikkutut, ingerlaannassasoq,
- ullumikkut pisinniarfinni tuniniaanermi iluanaarutitut, pisinniarfiutilinnut nakkartartunut, assingusunik iluanaaruteqartitsineq ingerlaannassasoq – sumullu nakkartinneqartinneqartarnissaat siunnersuuteqarfigineqassasoq, ilassutitut akiitsuutitut taaguuteqartinneqarluni,
- eqqussisinnanissamut qinnuteqaqqaarnissamut piumasaqaatit taakkulu qanoq nakkutigineqarnissaat malittarisassiuunneqassasut,
- 'inuinnaat' (pisinniarfiunngitsut) eqqussuisinnaatitaalernerat landskarsimut aningaasartuutaassanngitsoq,.

Soorlu aallaqqaasiininni oqaatigigiga ukiorparpassuarni imigassanik aalakoornartortalinnik inuiaqatigiinni atuineq, pinngitsuuisinnaajunnaarnerit, atornerluinerillu taakkulu kinguneri kingunipiluulu annernartut ilaqutariinni inuiaqatigiinnilu ukiopassuarni oqallisigaagut, iliuuseqarlutalu.

Ajornartorsiuteqarnitsinnik inuiaqatigiittut nassuerutiginnissinnaanerput qaffasissuusutut oqaatigisariaqarpoq, ullumikkumullu pilliutigisimasagut tassunga killeqartariaqartut amerlasuunik kissaatigineqarpoq. Tupinnanngitsumik. Oqarsinnaavugullu inuiaqatigiittut imigassamut sorsunnerput iluatsikkiartormat, taamaammatt maannamut angusarineqartut

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

sapanginnaveersaarlugit naalakkersuisut suleriaqqinissaat iluunngarluta
kissaatigaarput.

Pissutsit imigassartornermik imigassartorpallaarnermik tunngaviusut
oqaaseqarfigissallugit ussersartorsiornaraluaqisoq, siunerssuutip qiterisaa
ataqqillugu siunnersuummik ilaliinerput oqaatigeqqissavarput,
naatsorsuutigalugu Naalakkersuisut inatsisissamik suliaqarnissamminnut
kissaatigut piunasaqaatigullu tusaaniarlugilli isiginiarumaaraat.

Qujanaq.